

JAKÝ VOLEBNÍ POTENCIÁL STRANY PŘED VOLBAMI MĚLY A JAK HO VYUŽILY

V květnových poslaneckých volbách svého potenciálu využily politické strany různou měrou. Ze zavedených stran na tom byly relativně dobře a téměř shodně ODS, KSČM a KDU-ČSL. Analýza prokazuje, že sociální demokraté měli šanci dosáhnout výrazně lepšího volebního výsledku. U nových stran svůj potenciál nejlépe zužitkovala strana TOP 09 a SPOZ.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 17. – 25. 6. 2010. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal velmi rozsáhlý soubor 1559 respondentů.

Se vznikem nových stran TOP09 a Věcí veřejných a v souvislosti s problémy zavedených stran bylo před volbami klíčovou otázkou, jak strany udrží své nepevné voliče a jak budou schopny nepevné voliče ostatních stran k sobě přitáhnout. Byl to právě výsledek souboje o tyto nepevné hlasy, který přinesl volební překvapení. Do jaké míry je tuto skutečnost schopen prokázat povolební výzkum? Následující stručný rozbor se snaží na konkrétních poznacích ukázat, jaký volební potenciál strany před volbami měly a jak ho v koncovce kampaně a v samotných volbách využily.

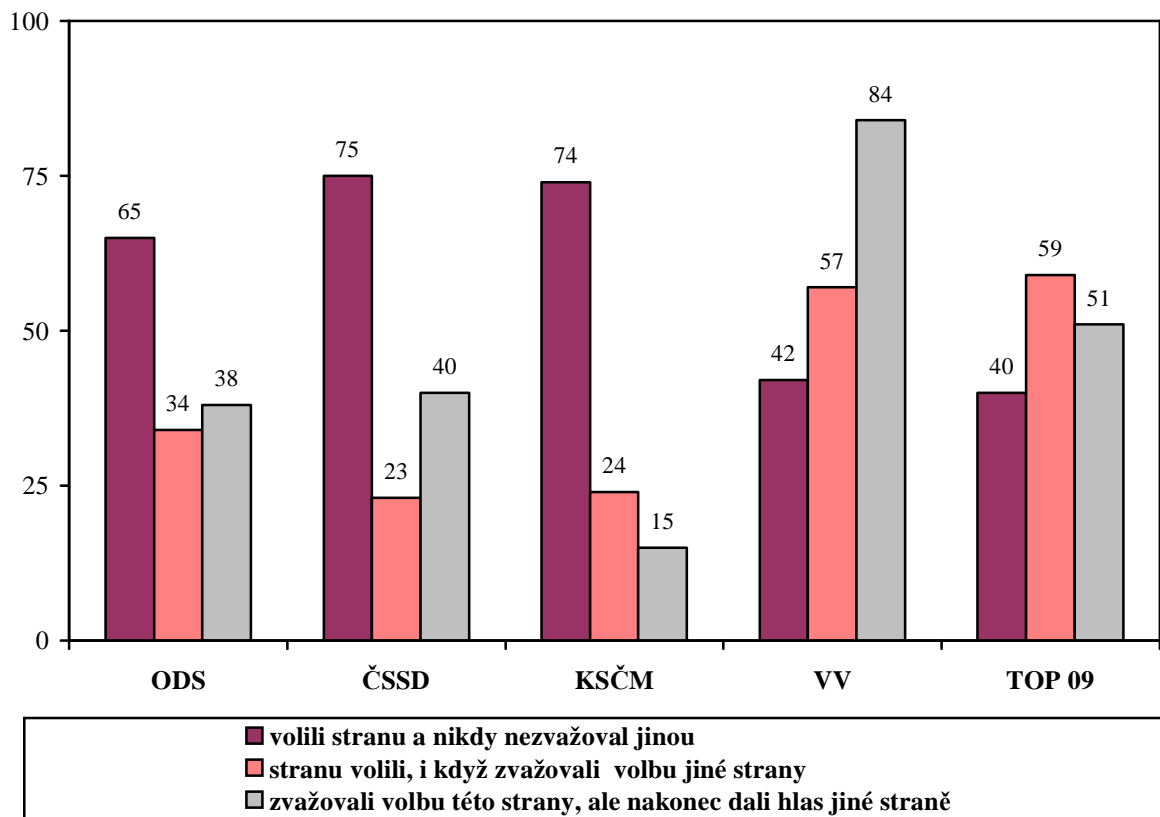
Květnových voleb do poslanecké sněmovny se zúčastnilo 62,6 % oprávněných voličů. Z nich podle povolebního průzkumu STEM 42 % zvažovalo volbu jiné strany, 58 % uvedlo, že nikdy o jiné straně neuvažovali.

V následujícím schématu je nejdříve uveden podíl voličů strany, kteří jsou straně důsledně věrni a kteří nezvažovali volbu žádné jiné strany. Přibližně to odpovídá pevnému jádru voličů strany. Pohled na fialové sloupce svědčí o tom, co se ukazovalo delší dobu před volbami, že zavedené strany měly před volbami podobně pevná jádra svých voličů.

V dalších sloupcích je vždy k počtu skutečných voličů strany vztažen počet lidí, který s volbou strany váhal, ale nakonec jí svůj hlas dal (červený sloupec) a počet lidí, který volbu této strany zvažoval, ve volbách však nakonec dal hlas straně jiné (šedý sloupec). Obecně platí, že čím větší číslo, tím větší nejistota. Vidíme, že podíl možné fluktuace hlasů je v obou případech nízký u komunistů a svědčí tak o relativní pevnosti, ale také izolovanosti této strany. Naopak vysoký je tento podíl v obou případech u Věcí veřejných, což naznačuje, že podpora této strany byla značně nejistá – na jedné straně velký potenciál, na straně druhé i možnost velkého propadu. TOP09 měla svoji pozici před volbami stabilizovanou, obě čísla jsou v rovnováze. U ODS jsou obě čísla také v rovnováze. U ČSSD bylo odstředivých tendencí u stávajících voličů relativně málo, avšak pro slušný volební výsledek bylo třeba účinně oslovit nepevné příznivce.

Schéma podpory stran – skalní voliči, přílivy a odlivy hlasů v předvolebním období

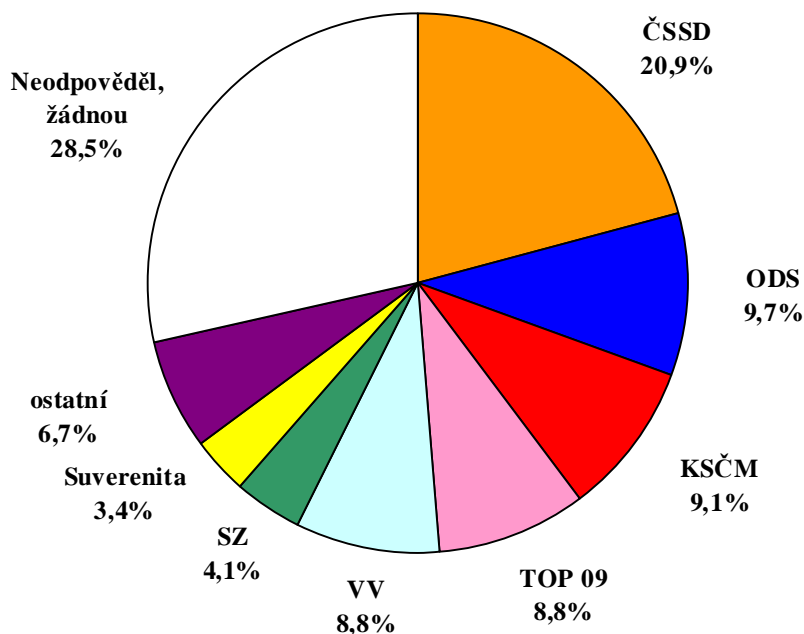
(údaje jsou vztaženy k počtu voličů strany - %)

Pramen: STEM, Trendy 6/2010, 1559 respondentů starších 18 let, ČSÚ

Povolební průzkum ukazuje i to, jak by volili lidé, kteří nakonec k volbám nešli (37,4 % oprávněných voličů). Velký nevyužitý potenciál ČSSD je tu vidět na první pohled.

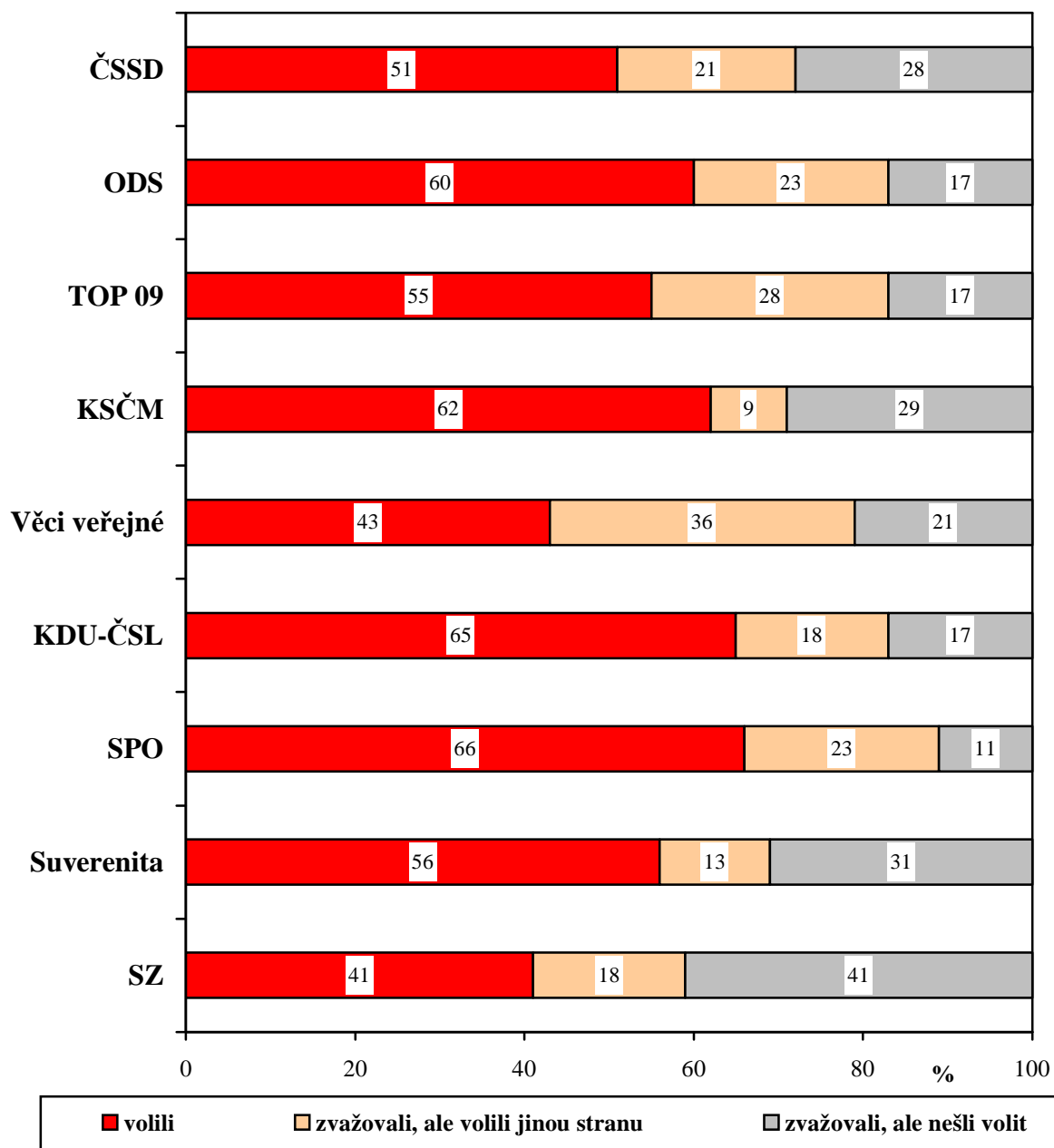
Jak by volili ti, kteří volit nešli

Pramen: STEM, Trendy 6/2010, 1559 respondentů, „ostatní“ zahrnují strany s nejvýše 2% podílem

Ze všech těchto dat můžeme sestavit model, který ukazuje, jaký voličský potenciál měly strany v květnových parlamentních volbách.

Struktura volebního potenciálu jednotlivých stran

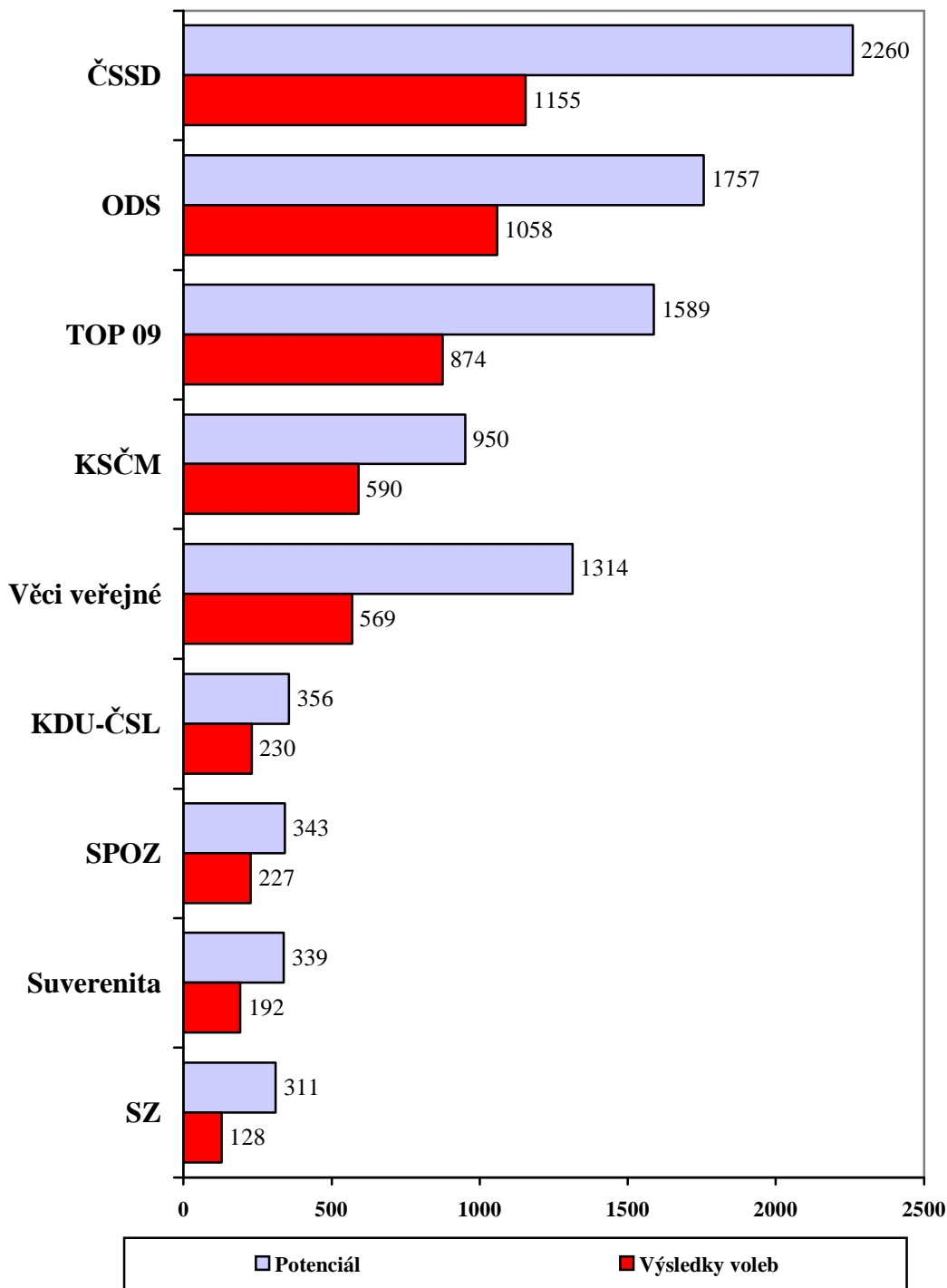
Pramen: STEM, Trendy 6/2010, 1559 respondentů starších 18 let, data u menších stran jsou ilustrativní

Nejdříve si všimneme červených pruhů. Ze zavedených stran ODS, KSČM a KDU-ČSL využily shodně něco přes 60% svého potenciálu. Oproti tomu ČSSD s 51% za nimi značně zaostala – znamená to, že měla na to, získat více, ale nepodařilo se jí to. TOP 09, ač nová strana, uměla v okamžiku voleb využít více ze svého (neustáleného) potenciálu, než ČSSD. Ve srovnání s TOP 09 byla podpora Věcí veřejných nestálější a zranitelnější. U šedých pruhů je zřetelné, že zeleným se nepodařilo dostat voliče k urnám, relativně hodně jich zůstalo doma i komunistům a sympatizantům Jany Bobošíkové. U Věcí veřejných je jasně vidět, že mnoho voličů s volbou této strany koketovalo, nakonec si to však rozmysleli.

Následující pruhový graf uvádí hypotetické maximální potenciální zisky stran ve srovnání se skutečným volebním výsledkem, přepočtené na absolutní počty příznivců. Totéž podrobněji ve struktuře potenciálu vidíme v závěrečném sloupcovém grafu na následující stránce. Nenaplněný potenciál ČSSD je tu opět jasně patrný.

Volební potenciál stran ve srovnání s volebním výsledkem

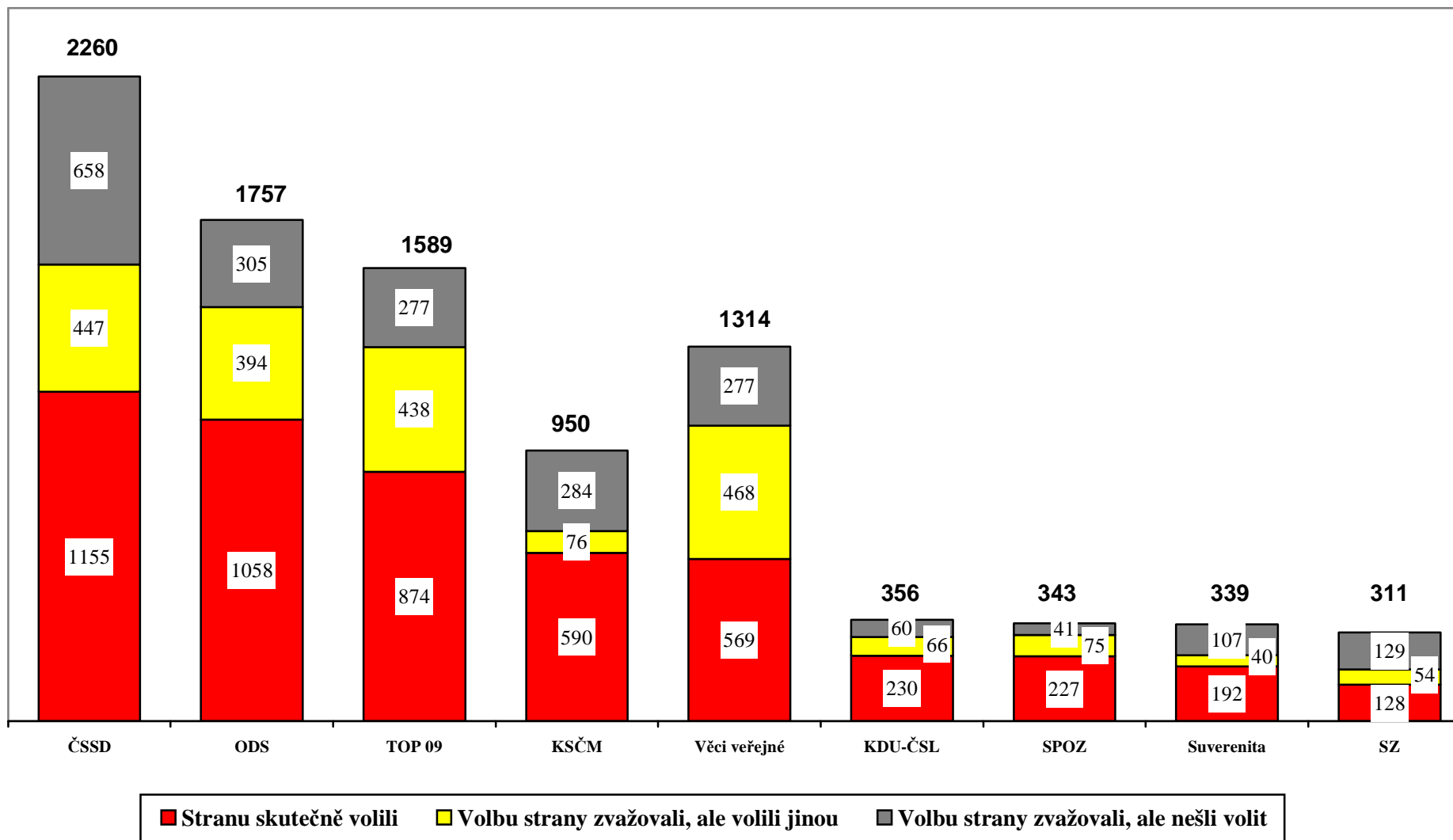
(počty voličů/příznivců v tisících)

Pramen: STEM, Trendy 6/2010, 1559 respondentů starších 18 let, ČSÚ

Naplnění voličského potenciálu stran

(počty osob v tisících)

Pramen: STEM, Trendy 6/2010, 1559 respondentů starších 18 let, ČSÚ